

Vuoden 2025 talousarvio ja taloussuunnitelma 2025-2027

Kunnanhallitus 09.12.2024 § 218

Valmistelija

kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen, 040 488 3011, henri.ruotsalainen@lapinlahti.fi, hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Kuntalain 110 § Talousarvio ja -suunnitelma

"Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernintoiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin."

Talouden lähtökohdat ja Lapinlahden kunnan talousarvio 2025

Kunnan talouden liikkumavara on kapea koska kuntaa rasittaa edelleen viimeisten sote-vuosien kustannusten kasvu ja sitä seurannut negatiivinen valtionosuuksien kehitys. Hyvinvointialueelta saatavat sote-kiinteistöjen vuokratulot kasvattavat kunnan toimintatuloja varmuudella vuoden 2025 loppuun asti ja vahvistavat täten tulopohjaa, mutta vuokrasopimusten jatkosta vuodelta 2026 ei ole varmuutta.

Koulukeskukseen kohdistuneet viime vuosien investoinnit ovat kasvattaneet poistojen määrää. Poistojen kasvu sekä yleinen kustannustason nousu, keskimääräistä korkeammat palkankorotukset ja koettu korkojen nousu tuovat paineita menojen kasvuun tulevinakin vuosina. Menojen kasvua ei pystytty kompensoimaan tuloja kasvattamalla ilman että veroja jouduttiin korottamaan jo vuodeksi 2024. Valtuusto hyväksyi 11.11.2024 taloudentasapainottamisohjelman ja sen vaikutukset näkyvät jo vuoden 2025 talousarviossa kohentuvana tuloksena, mutta erityisesti vuosina 2026 ja 2027, jolloin tuloksen odotetaan kääntyvän ylijäämäiseksi. Talouden tasapainottaminen edellyttää vuodelta 2025 ja suunnitteluvuosilta 2026–2027 tiukkaa investointilinjaa.

Vuoden 2023 tilinpäätöksen jälkeen taseessa on ylijäämää 0,51 miljoonaa euroa. Viimeisimmän ennusteen (8/2024) tilanteen mukaan vuoden 2024 tilinpäätös on noin 0,44 milj. euroa alijäämäinen alkuperäisen talousarvion 1,3 milj. euron sijaan.

Kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 2.9.2024 talousarvion valmistelun pohjaksi raamin, jonka tulos oli alijäämäinen lähes 0,7 miljoonaa euroa. Raamin valmistelussa toimintakuluissa huomioitiin palkankorotukset henkilöstökuluissa 3,0

%, sekä muut pienemmät tiedossa olevat kustannusten muutokset. Muutoin raamin valmistelussa huomioitiin kuluva vuoden talousarvio ja valmisteluhetken tilinpäätösennuste.

Vuoden 2025 talousarvio on alijäämäinen noin 136 000 euroa. Suunnitelmakaudet 2026 ja 2027 ovat ylijäämäisiä 461 000 euroa ja 197 000 euroa, jolloin talousarvio on kuntalain mukaisesti tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnallisveroa arvioidaan kertyvän 15,4 miljoonaa euroa, joka on 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2024 tilinpäätösennusteessa. Yhteisöveroa arvioidaan kertyvän 1,6 miljoonaa euroa, mikä on 0,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2024 tilinpäätösennusteessa. Kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan 2,8 miljoonaa euroa.

Valtionosuuden kokonaismääräksi arvioidaan 5,8 miljoonaa euroa, mikä on 0,7 miljoonaa euroa (18,4 %) enemmän kuin kuluva vuoden tilinpäätösennuste.

Kunnan toimintatulot ovat 5,9 miljoonaa euroa, joka on lähes saman kuin vuoden 2024 alkuperäisessä talousarviossa. Toimintamenot ovat 29,4 milj. euroa ja ne kasvavat noin 3,5 % (1,0 miljoonaa euroa) vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Henkilöstökuluissa on huomioitu palkkojen korotukset 3,0 % sivukuluineen. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 54,6 % ja palvelujen osuus 26,6 %, muiden kululajien osuus on pienempi.

Kunnan vuosikate on 2,97 milj. euroa, joka kattaa 95,6 % poistoista, jolloin tilikauden tulos on talousarvion mukaan noin 136 000 euroa alijäämäinen.

Ensi vuonna kunnan nettoinvestointitaso säilyy todella maltillisena noin 1,3 miljoonassa eurossa, mutta suunnitelmakaudella on investointipaineita.

Kokonaislainamäärän vuoden 2024 tilinpäätöksessä ennakoitaan olevan 35,5 miljoonaa euroa, jossa on laskua noin 1,5 miljoonaa euroa vuodesta 2023. Vuonna 2024 pitkäaikaisen lainan määrän arvioidaan laskevan noin 1,5 miljoonaa euroa ja lainamäärän ennakoitaan laskevan koko taloussuunnitelmakauden ajan, jolloin vuonna 2027 lainaa olisi noin 32,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 talousarviokirja liitteenä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa, että valtuusto päättää

hyväksyä vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman.

Lisäksi kunnanhallitus valtuuttaa viranhaltijat tekemään mahdollisia teknisluontoisia ja lyöntivirheen korjauksia talousarviokirjaan ennen valtuuston kokousta.

Päätös

Kunnanhallitus päätti ehdottaa, että valtuusto

hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman.

Lisäksi kunnanhallitus valtuutti viranhaltijat tekemään mahdollisia teknisluontoisia ja lyöntivirheen korjauksia talousarviokirjaan ennen valtuuston kokousta.

Valtuusto 16.12.2024 § 45

319/02.02.00/2024

Esittelijä

Kunnanhallitus

Päätösehdotus

Valtuusto päättää

hyväksyä vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman.

Päätös

Valtuuston puheenjohtaja esitti, että ensin käydään yleiskeskustelu ja sen jälkeen käsitellään talousarvio yhtenä kokonaisuutena, koska valtuusto on käynyt asiaa läpi iltakoulussa. Menettelytapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Yleiskeskustelu

Yleiskeskustelun aluksi puheenvuoron käytti kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen.

Yleiskeskustelun aikana ryhmäpuheenvuoron käyttivät: Aaro Kubin (Kesk.), Pave Hirvonen (PS), Jouni Majala (KD), Ari Turunen (Vas.), Jorma Rannio (SDP), Yrjö Ronkainen (Kok.) ja Matti Kojo (Vih.).

Talousarvion käsittely

Puheenjohtaja esitti, että käyttötalousosa käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Menettelytapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Käsittelyn aikana puheenvuoron käytti valtuutettu Ossi Martikainen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Kari Virranta, valtuutettu Jarmo Tikkanen ja valtuutettu Matti Kojo.

Valtuusto päätti

hyväksyä vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelman ja poistaa lauseen "Osana valtuuston hyväksymää organisaatiomuutosta ympäristölautakunta sulautuisi vuonna 2024 osaksi teknistä lautakuntaa." talousarvio tekstistä.